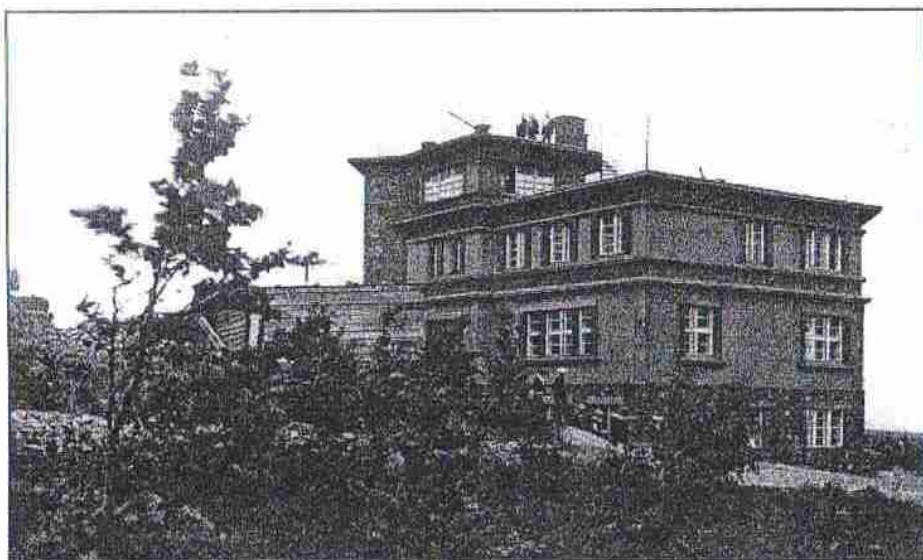
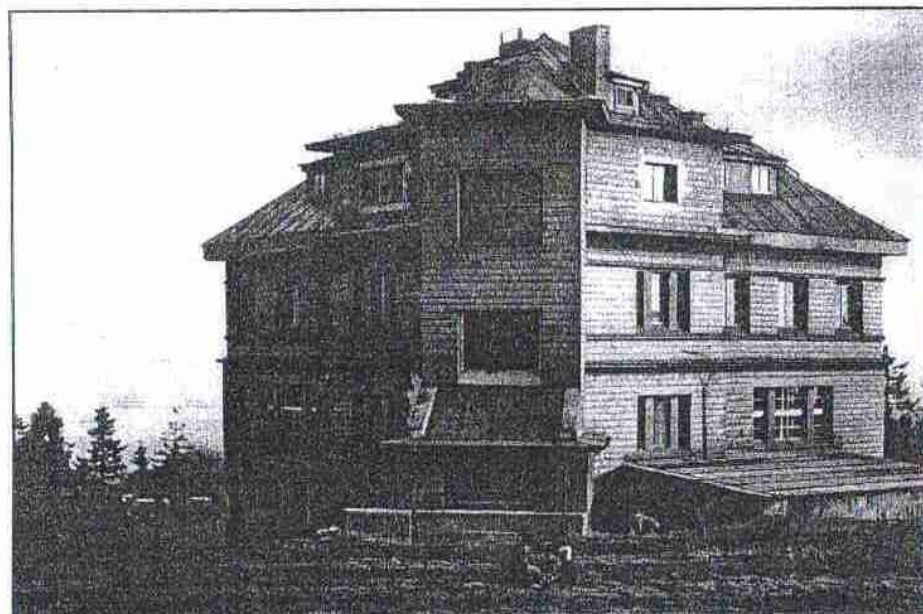

Chata na Bouřňáku ve své původní moderní architektonické podobě.

Chata na Bouřňáku s nepřiliš citlivou přístavbou z období po roce 1948.

BUDOVÁNÍ TURISTICKÉ CHATY NA BOUŘŇÁKU

V pátém roce svého trvání měl duchcovský odbor Klubu českých turistů k dispozici 200 členů a silný patnáctičlenný „vůdcovský sbor“ ve složení prof. Miloslav Broft (předseda), Václav Tarant, Karel Lím, Antonín Korda, Josef Mach, sl. Marie Březinová, Alois Skřivánek ml., sl. Marie Grafková, Alois Skřivánek st., Václav Lapka, František Molik, Bedřich Fährnich, Jaromír Švejda, Josef Horčic, Josef Nác a Jiří Knotek. Za pozemek o rozloze 18.300 m² zaplatilo pražské ústředí ředitelství lobkowiczského panství v Bilině 18 tisíc korun. Dne 21. 5. 1927 se sešla první „brigáda“, během níž v deseti lidech vysekali křoví na místě budoucí stavby v rozsahu 350 metrů čtverečních. Přesazování mladých smrčků, které bylo možno zachránit, měli na programu 26. 5. a přestože byla zima a asi desetkrát za hodinu padaly kroupy, upravili i 18 metrů cesty. Dne 29. 5. na svém pozemku vyvěsili vlajku a uvítali čtyřicetičlenný pěvecký sbor z Mělníka, který toho dne koncertoval v Teplicích. I tak upravili 12 metrů cesty, kterou o týden později prodloužili o dalších 15 metrů... Tak bychom mohli ještě dlouho pokračovat, neboť Karel Lím si samozřejmě všechno pečlivě zaznamenával.

Díky tomu známe i neaktivnější brigádníky: velmi zdatným Límovým spolupracovníkem byl učitel Václav Tarant s rodinou; vedle rodiny Límovy

bývala nejpočetněji zastoupena rozvětvená rodina Skřivánkova. Pro učitele českých škol v Duchcově Františka Fárka, Josefa Davida, Františka Falouta, Františka Molíka, Václava Lapku se synem i ing. Ladislava Ruckého to byla prestižní záležitost. Dále zaznamenáváme hlavně Rudolfa. Fährnicha s rodinou, restaurátora z duchcovské sokolovny Karla Čelichovského, hodináře Adolfa Čtrnáctého, rodinu Filipovu a řadu dalších. Mezi teplickými turisty, kteří se také pravidelně zúčastňovali, vynikal ředitel českých škol Václav Tlustý se svým synem Andrejem a rodina Brychtova; mezi brigádníky z Mostu nechyběla rodina Kotasova...

Dne 3. 7. 1927 přijel architekt Dr. Ing. Josef Hönich, aby společně s Ing. Kolenatým (KČST) vyměřili cestu a staveniště. Dne 16. 1. 1928 odevzdal architekt Hönich hotové plány a 15. 7. 1928 se konala slavnost položení základního kamene – k 400 účastníkům řekni profesor duchcovského gymnázia a předseda místního odboru KČST prof. Miloslav Broft a zástupce ústředí KČST Jan Kamenický. Stavební kámen – fialový porfyr – řídící Lím se svými spolupracovníky pečlivě vybral v okolí protější hory Pramenáč, po dohodě s ředitelstvím lobkowiczského panství jej dodala stavební firma p. Urbana, která zajišťovala i zemní práce. Na svahu pod vrcholem Bouřňáku byly zachyceny tři vodní prameny, zaručující spotřebu vody pro 200 lidí denně a dne 23. 8. předala firma Rudolfa Görlacha z Hrobu kompletní vodovod. Stavební firma Josefa Jány z Duchcova postavila dvě venkovní vyhlídkové verandy ve směru na Mikulov

a na Hrob. Student stavitelství Jan Podracký na stavbě prožil spolu s Karlem Limem dvoje prázdniny. Dodnes se dochovala publikace Oldřicha Starého a Ladislava Sutnara „Nejmenší dům“, kterou mu Lim věnoval...

Stále se vyjednávalo o poskytnutí vládní subvence na stavbu, která byla nakonec stanovena ve výši jedné třetiny nákladů. Ústřední výbor Klubu československých turistů dal na stavbu milion korun. Vlastní stavba chaty byla zahájena dne 8. 4. 1929 a již na podzim bylo kompletně hotovo, nejen díky stavebním firmám, ale i zásluhou brigádníků, pro které byl řídící Karel Lim stále zájímavým příkladem. Vedle toho ovšem zajišťoval mnoho dalších věcí včetně zavedení elektřiny, telefonu, povolení hostinské koncese i zajištění dodávky piva. Jednal se správou státních drah o úpravě jízdního řádu na trati Most – Moldava, aby se zvýšil příliv turistů na Nové Město a Moldavu. V této době se zúčastňoval veškerých schůzí KČST v Teplicích, Bilině, Mostě i Horním Litvínově.

V Hrobu za jeho aktivního přispění od podzimu 1928 zakládali lyžařský odbor spolku, kterému dali název „Bouřňák“ a jehož valná hromada proběhla 17. 3. 1929. Na Bouřňáku se toho roku jeho členové podíleli na úpravě hřiště poblíž chaty – nic dalšího o působení spolku se však bohužel zjistit nedalo. Zato duchcovský odbor KČST prožíval v souvislosti s výstavbou chaty svou největší konjunkturu – zásluhou Karla Lima měl v roce 1930 již 300 členů! Krušnohorská župa KČST zvolila v roce 1930 předsedou prof. Miloslava Brofta,

předsedou duchcovského odboru se stal jeho kolega prof. Jaromír Fučík, který se stal známý mj. jako autor moderního průvodce Krušné hory (Praha, 1935). Karel Lim se nechal zvolit „pouhým“ správcem chaty KČST na Bouřňáku.

Dne 15. prosince 1929 byla první česká turistická chata v Krušných horách odevzdána turistům. „Chata jest zařízení co nejmoderněji a poskytne stravování najednou až 300 návštěvníků a noclehy 50 – 60 osobám. Ubytování i stravování bude v ní prvotřídní při levných cenách, aby byla přístupna všem vrstvám obyvatelstva“, zdůrazňoval Lim v souladu se svým silným sociálním cítěním. Slavnostní otevření chaty na Bouřňáku proběhlo dne 8. 6. 1930 a díky špatnému počasí se ho zúčastnilo „pouze“ 1500 lidí, kteří vyslechli proslov předsedy KČST senátora Emanuela Hrubého, svého času velmi významného menšinového pracovníka a jednoho z odchovanců třebeňského buditele MUDr. Václava Pařika. Karel Lim se později snažil prosadit, aby chata nesla v názvu Hrubého jméno, ale tento záměr se neujal. Karel Lim a severočestští turisté nevynechali jedinou příležitost k propagaci chaty na Bouřňáku. Krušnohorská župa KČST byla významně zastoupena i na Všeobecné krajinské výstavě severočeské, konané v Lounech ve dnech 14. června až 31. července 1931. Kromě jiného tam byl vystaven sádrový model chaty na Bouřňáku a v turistické expozici nechyběla ani fotografie Karla Lima. Dne 23. 6. 1931 výstavu navštívil také prezident republiky T. G. Masaryk v doprovodu své dcery Alice a tajemníka dr. Antonína Schenka.

V následujících letech byl předsedou duchcovského Klubu českých turistů nový okresní hejtmán Václav Špale, místopředsedou továrník František Vichr, jednatelem profesor gymnázia Josef Slavík a pokladníkem lékárník Jan Pícek. Řídící Karel Lim se intenzivně a možno říci nadstandardně věnoval chatě na Bouřňáku. V roce svých šedesátin odešel do výslužby a Klub českých turistů mu připravil nejlepší dárek, jaký by si asi přál – dne 19. 10. 1935 byla značená cesta z Duchcova přes Hrob na Bouřňák oficiálně nazvána Cestou Karla Lima jako uznání jeho zásluh o turistiku v Krušných horách. Přibližně v téže době vyhrál i svůj boj o název Bouřňáku s Vojenským zeměpisným ústavem.

Severočeská turistika bohužel právě v této době doznala výrazných ztrát. Dne 9. 2. 1936 zemřel zasloužilý lounský turista Ing. Adolf Tschorn a po několika měsících, dne 17. 6. 1936 i čestný předseda lounského odboru KČST a odpovědný redaktor Turistického obzoru Karel Goszler. Limovi nezbývalo, než se plně chopit práce v župě Krušnohorské a navíc se stát odpovědným redaktorem Turistického obzoru. Schůze, konaná v Ejemově chatě na Stříbrníku rozhodla, že sídlo redakce bude v Duchcově. Karel Lim již před tím hledal způsob, jak co nejvíce rozšířit působnost časopisu a na pomoc přišla turistická župa Dolnolabská v Roudnici nad Labem, kde po svém odchodu z Duchcova působil prof. Miloslav Broft. Od ledna 1937 tuto působnost, dosud zdůrazněnou jen v podtitulu, zdůraznil tím, že „Turistický obzor“ dostal od XII. ročníku nový název „S hor Krušných

k Labi“. Bohužel vydržel jen do léta 1938 a po okupaci severočeského pohraničí, kdy nebylo užívání názvu zabraných Krušných hor dále přípustné, se redakce vrátila do Loun a vrátila se i k původnímu názvu časopisu.

Na Karlu Limovi se henleinovci snažili vybit ještě před zábořem pohraničí a v souvislosti s agresivním proslavem Adolfa Hitlera těsně před Mnichovem poprvé vymlátiti okna v jeho vilce, která byla poněkud stranou od městského centra. Nezbývalo, než odejít na Lounsko, kde měl stále zázemí i možnost ubytování v usedlosti svého bratra v Zeměchách u Loun. Do duchcovské vilky se po zábořu pohraničí nastěhoval říšský Němec a tehdy došlo ke kuriózní situaci – jakmile se večer poprvé rozsvítilo, henleinovci, kteří mysleli, že se Lim vrátil, vymlátiti okna podruhé. Také v Lounech nastala zajímavá situace tím, že tamní odbor KSČT byl po zábořu jedinou organizací župy Krušnohorské, jejíž existence přetrvala. Karel Lim pak byl jediným zbylým činovníkem župy z jejího bývalého území. I v radikálně změněných poměrech se brzy nadále věnoval své celoživotní práci pro rozkvět turistiky a své vlastenecky zaměřené turistické túry organizoval hlavně na Lounsku a Rakovnicku. Pevně však věřil, že se po válce vrátí do Podkrušnohoří, k němuž měl již pevnější vztah, než k svému rodnému kraji. Němečtí okupanti ho bohužel připravili o jednoho z nejbližších spolupracovníků. Profesor gymnázia v Duchcově a v Roudnici n. L. Miloslav Broft byl spolu s dalšími činovníky Sokola umučen dne 16. 2. 1942 v Osvětimi.

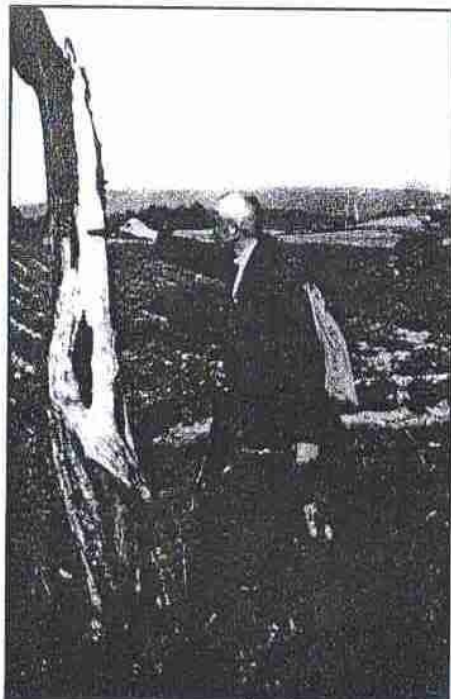
S TURISTIKOU SOUVISÍ PRÁCE VLASTIVĚDNÁ

Výstavbou chaty na Bouřňáku ovšem Límova práce zdaleka nekončila. Věřil ve velkou turistickou budoucnost Krušných hor a byl jejím neustálým propagátorem. Navrhoval výstavbu lanovky na Bouřňák, žádal ochranu bukového lesa bizarních tvarů. Vypisoval pěši i lyžařské túry, organizoval a vedl turistické akce, vytýčoval turistické stezky, mj. i Stezku Hany Benešové (1885-1974), vedoucí kolem jejího rodného domku v Domaslavicích. Na vrchol Bouřňáku vystoupil za svého života více než dvoutisíckrát a oslavil tam i své osmdesáté narozeniny.

Zdůrazněme, že s Límovým turistickým zápallem úzce souvisela i jeho práce vlastivědná. Celé dvojce prázdniny pracoval na plastické mapě Čech, Moravy a Slezska, kterou věnoval hrobské škole. Již roku 1909 vydala Učitelská jednota Komenský v Duchcově v Grafickém ústavu Ladislava Beneše v Českém Brodě velkou Límovu nástěnnou mapu Mostecká, Duchcovska a Teplicka, která současně vyšla i ve zmenšenině pro turistické a školní potřeby. Pozoruhodné je, že mapa, schválená výnosem c. k. zemské školní rady z 3. 5. 1909, užívala výhradně české názvy měst a obcí. Některé (Bruch, Čouš, Hroby) byly samozřejmě po vzniku republiky upraveny (Lom, Souš, Hrob), a tak připravil novou verzi mapy těchto tří hejtmánství, kterou ve 20. letech

vydalo menšinové knihupectví Jaroslava Sankota v Lomu u Mostu. Také vydal Plán hradu Rýzmburka. Nezapomínal ani na rodný kraj, a tak v této době zpracoval i mapu Okresu lounského (litografie a tisk Alois Holub, Ústí n. L.) a také plán města Louny. Společně s ředitelem měšťanské školy v Rakovníku Janem Rennerem vydal rovněž mapu přilehlého Rakovnícka v měřítku speciálních map vojenského ústavu.

V rozmezí první poloviny 20. let až druhé poloviny 40. let vydal rovněž několik verzí plánu města Duchcova. První Plán města Duchcova v češtině vyšel nákladem papírnickví Václava Kuncíře a tiskem Aloise Holuba v Ústí

KAREL LÍM ZNAČKUJE TURISTICKOU CESTU

n. L. roku 1922 a věnován byl „radě a zastupitelstvu města k projevu úcty a školní mládeži k užítu“. V roce 1928 vydala učitelská jednota Komenský v Duchcově „pro školu a turistiku“ Límův „Stručný vlastivědný nástin Duchcovska“, pozoruhodný také tím, že kapitolu „Pravěké a historické osídlení naší krajiny“ mu napsal spisovatel Eduard Štorch a „Sociální poměry českých obyvatelů“ učitel František Rajtr. Dříve vydaný „Plán města Duchcova“ i „Mapa okresů Most, Duchcov a Teplice“ byly do brožury vkládány jako přílohy. Již v roce 1924 vydal spisek „Podrobný lyžařský průvodce a turistický ukazatel při cestování po Krušných horách“, roku 1926 „Podrobný lyžařský průvodce po okolí Bouřňáku“. Vedle barevné propagační pohlednice s obrazem akad. malíře Augustina Ságnera bylo v roce 1931 vydáno pro Bouřňák dalších 14 druhů pohlednic. Ve velké euforii složil Karel Lím „turistickou pochodovou píseň Bouřňák“ a vydal ji vlastním nákladem jako „pochod českých krušnohorských turistů“. V roce 1933 vydal duchcovský odbor KČST pro Bouřňák 1500 ks reklamních prospektů, o několik let později další skládačku s fotografiemi a Límovou orientační mapkou okolí Bouřňáku.

Intenzivní byla i jeho práce menšinářská, především v rámci Sokola, Národní jednoty severočeské a Ústřední matice školské. Dne 13. 4. 1902 se stal zakládajícím členem učitelské jednoty Komenský se sídlem v Duchcově. V souvislosti s jeho odchodem z Hrobu byl v roce 1920 jmenován čestným

členem Sokola v Nových Verneřicích. Také v Duchcově byla místní „Stanice Klubu čsl. turistů“ umístěna zcela samozřejmě v tamní sokolovně a početné členstvo obou spolků se významně prolínalo. A konečně, právě Karel Lím, který měl již plnou hlavu výstavby chaty na Bouřňáku, dal Sokolské župě Krušnohorské-Kukaňové se sídlem v Duchcově tip na zakoupení velké chalupy v Novém Městě, která se po přestavbě stala „Bendlovou sokolskou chatou“, slavnostně otevřenou již 15. 12. 1929.

Jeho zvláštní láska patřila českému jazyku, o jehož čistotu úzkostlivě dbal a lidi káral za užívání germanismů i všelijakých zkomolenin. Dne 30. 3. 1947 založil v Duchcově spolu s osvětovým inspektorem Františkem Teperem, knihovním inspektorem Matějem Mandíkem a manželi Františkem a Annou Kalíkovými „Kroužek přátel spisovné češtiny“, avšak mnoho času nezbývalo ani na takto bohubilou činnost. Jak si písemně postěžoval, „nepříznivé poměry existenční po roce 1948 zavinily, že k rozvinutí práce kroužku došlo teprve po 1. lednu 1954...“ Kromě jiného vypracoval seznam tisíce nesprávných, ale lidem ze zvyku užívaných slov s uvedením jejich správného českého výrazu a dal jej k dispozici do čítárny duchcovské okresní lidové knihovny. Jen díky neobyčejné houževnatosti se mu podařilo přesvědčit ONV v Duchcově, aby mu umožnil působit až do pozdního věku jako vedoucí jazykové poradny v Duchcově.

V letech 1945 až 1948 najdeme řadu

charakteristických Límových krátkých příspěvků v teplické sociálně demokratické Nové době. Samozřejmě, že mezi nimi nechybějí stesky o jazykových prohřešcích, ale ani projevy rozhořčení nad tím, jak se v nových poměrech chováme např. k duchcovské zámecké zahradě. Hlavně však hovoří o přínosu práce Klubu československých turistů obnově pohraničí. Jeho vira v turistickou budoucnost Krušných hor se bohužel po válce a zejména po únoru pozvolna vytrácela do ztracena. Na sklonku života se Karel Lím dočkal řady zklamání. Přestože připravoval další turistické mapy Krušných hor, po roce 1948 se dočkal dokonce zákazu několika svých projektů. Mapa hřebenů Krušných hor nesměla vyjít kvůli blízkosti státní hranice, vojenské úřady nepovolily vydat ani novou mapu podkrušnohorských okresů v hnědouhelné pánvi údajně z obranných důvodů.

Zrušili mu Klub československých turistů a turistickou chatu na Bouřňáku přidělili organizacím sjednocené tělovýchovy, jejichž názvy se střídaly velmi často. Ani Sokolské družstvo služeb už samozřejmě nemělo se Sokolem nic společného.

V polovině 50. let se hrozba devastace přiblížila Límovi těsně na dosah rozhodnutím o likvidaci značné části milované zámecké zahrady v Duchcově včetně zboření barokního hospitálu, o jehož záchranu ještě před časem usiloval. Přestože jej staří báňští odborníci ujišťovali, že v těchto místech je jen bezvýznamný výchoz uhelné sloje, rozhodnutí „stranických i státních orgánů“, založené na zfalšovaných

výsledcích geologického průzkumu, bylo neúprosné a neměnné. Ani po válce Karel Lím své vilky mnoho neužil a v roce 1956 se musel přestěhovat do nového bydliště v ul. Družby čp. 1060/2. Na sklonku života zažil zničující devastaci staletých stromů v zámecké zahradě a zemřel dne 20. září 1958, pár týdnů poté, kdy kopuli hospitálního kostela vyhodili do povětří. Jeho věrná žena jej přežila jen o několik měsíců; zemřela dne 27. 3. 1959. Pochováni jsou na klidném venkovském hřbitůvku v Límově rodišti.

U příležitosti stého výročí jeho narození odhalili severočeskí turisté Karlu Límovi dne 4. 10. 1975 na průčelí chaty na Bouřňáku pamětní desku, jejímž autorem je akad. sochař František Rabel. Turistická chata byla zároveň přejmenována na „Límovu chatu“ k velké radosti severočeských turistů, pro které byl Karel Lím i po mnoha letech nedostižným vzorem.

O pouhých patnáct let později bohužel došlo k situaci, kterou by nám Karel Lím nikdy neodpustil. Obnovený Klub českých turistů nebyl po roce 1990 natolik důsledný, aby dokázal prosadit uplatnění restitučního nároku a o chatu, která mu právem náleží, byl bohužel připraven...

Přesto však můžeme tuto publikaci zakončit v optimistickém duchu. Duchcovský Sokol již od roku 1995 pořádá turistický Pochod Karla Líma. Usnesením konference Klubu českých turistů, konané v Pardubicích dne 31. 3. 2007, byl Karel Lím plným právem přijat do SÍNĚ SLÁVY ČESKÉ TURISTIKY. Iméno nadšeného propagátora turistiky v Krušných horách už nebude zapomenuto.

AKAD. SOCHAŘ FRANTIŠEK RABEL PŘED PAMĚTNÍ DESKOU NA BOUŘŇÁKU